

С Т А Н О В И Щ Е

**от професор д-р Лидия Стоянова Велкова,
катедра „Мениджмънт на сигурността и отбраната”,
факултет „Национална сигурност и отбрана“,
Военна академия „Георги С. Раковски, гр. София 1504,
бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“ № 82, тел.: 02 92 26 648**

ОТНОСНО:

Научните трудове, представени по конкурса, обявен в Държавен вестник бр. 20/06.03.2018 г., Заповед на Министъра на отбраната № ОХ-116/12.02.2018 г. за заемане на академична длъжност „професор”, щатно осигурена за военнослужещ в катедра „Комуникационни и информационни системи” при факултет „Командно-щабен” на Военна академия „Георги С. Раковски”, в област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност, научна специалност „Киберсигурност“ по учебните дисциплини: „Мениджмънт на ресурсите на КИС“ и „Защита на КИС“.

НА КАНДИДАТА:

Полковник доцент доктор Камен Станев Калчев,
доцент в катедра „Комуникационни и информационни системи”,
факултет „Командно-щабен” на Военна академия „Георги С. Раковски”.

София, 2018 г.

1. Обща характеристика на научноизследователската, научно-приложната и андрагогическата дейност на кандидата

В настоящия конкурс за получаване на научно звание „професор” единственият кандидат полковник доцент доктор Камен Станев Калчев участва с 19 свои научни труда, като са представени за рецензиране 15 публикации (11 самостоятелни и 4 в съавторство) с общ обем от 399 страници. Те са публикувани след успешна защита на докторска дисертация и включват:

- една монография с общ обем от 125 страници;
- един учебник с общ обем от 125 страници;
- осем статии в научни издания с общ обем от 24 страници, в т.ч. две на английски език, публикувани в реферирани списания;
- три доклада, изнесени на национални и международни научни форуми – общо 25 страници;
- публикувани резултати от проект, финансиран по програма РЧР на ЕС – общо 35 страници;
- публикувани резултати от проект, финансиран по договор с фирма СТЕМО ООД – 65 страници.

Приемам всички предложени за рецензиране трудове, тъй като напълно съответстват на предметната област на обявения конкурс. Преобладаващата част на представена научна продукция (399 страници) е на български език, а 13 страници на английски език. Единадесет публикации са самостоятелно дело на кандидата, а четири са в съавторство, като всички те не са представяни за участие в други конкурси за присъждане на научни степени и звания и досега не са рецензирани.

Представеният списък на публикации показва, че научната продукция на кандидата е пряко ориентирана към нуждите на учебния процес. Монографията и учебника ще излязат от печат през 2018, докладите са представени на авторитетни национални и международни научни форуми, посветени на проблемите на сигурността и отбраната, а статиите са публикувани в авторитетни национални и международни списания.

Публикациите, с които полк доц. д-р Камен Калчев участва в обявения конкурс са посветени на актуалните и значими за съвременната теория и практика проблеми на сигурността в киберпространството. Научните интереси на кандидата и придобитите от него академични компетенции в областта на комуникационните и информационните системи в сигурността и отбраната са насочени към изследвания, свързани с мениджмънта на ресурсите на комуникационните и информационните системи в сектора за отбрана, защита на комуникационните и информационните системи в сигурността и отбраната, новите аспекти на кибервойната, предизвикателствата пред ЕС и НАТО свързани с киберзаплахите и кибертероризма, оценката и управлението на риска в системите за киберсигурност, както и измерване на параметри в системите за киберсигурност.

Като цяло научната продукция на кандидата се характеризира с последователност на неговите научни дирения и може да се окаже като оригинално развитие в тематичната област на обявения конкурс.

2. Оценка на андрагогическата подготовка и дейност на кандидата

Академичната дейност на полк. доц. д-р Камен Калчев започва през 2000 г. като асистент в катедра “Комуникационни и информационни системи” на ВА „Г. С. Раковски”. Последователно преминава през академичните длъжности старши асистент (2003 – 2005 г.) и главен асистент (2005 – 2009 г.). През 2005 г. успешно защитава докторска дисертация на тема „Усъвършенстване на процеса на управление на комуникационната и информационната система на оперативно-тактическо формирование с използване на елементи с изкуствен интелект”. От 2009 г. досега заема академичната длъжност доцент, като от 2012 г. първоначално като временно изпълняващ длъжността, а впоследствие от 2014 г. като титуляр, е началник на катедра „Комуникационни и информационни системи” на факултет „Командно-щабен” на Военна академия „Георги С. Раковски”.

Кандидатът по обявения конкурс се ползва с име на ерудиран и уважаван от аудиторията преподавател, който провежда лекции и семинарни занятия по дисциплини като „Организация и управление на комуникационно-информационните системи в оперативните и тактическите формирования”, „Защита на комуникационните и информационните системи“, „Мениджмънт на ресурсите на КИС“, „Организация и управление на комуникационно-информационните системи в сигурността и отбраната“, „защита на информацията в КИС“ и „Киберсигурност“, в магистърските програми и различните курсове във ВА на високо теоретично равнище, а отношението към дипломантите и дисертантите в качеството му на научен ръководител са атестат за високата му професионална компетентност и методическа подготовка.

Налага се изводът, че полк. доц. д-р Камен Калчев има активна учебна и преподавателска дейност, като натрупаният преподавателски опит в широкия спектър на преподаваните от него учебни дисциплини, които са непосредствено свързани с предмета на конкурса, ще способстват за по-нататъшното му развитие и утвърждаване като водещ преподавател на академичната длъжност „професор”.

3. Основни научни резултати и приноси

Представените научни трудове за участие в конкурса са петнайсет, от които: една монография, един учебник, 8 научни статии, 3 доклада от национални и международни научни конференции и публикуваните резултати от два

научноизследователски проекта с общ обем 399 страници, които приемам за оценка, тъй като точно съответстват на предметната област на обявения конкурс.

Предложените за рецензиране трудове представят полк. доц. д-р Камен Калчев като изследовател с последователен стремеж и научни амбиции за обективен анализ на проблемите, посветени на киберсигурността, с акцент върху ролята и значението на качеството и ефективността на мениджмънта на комуникационните и информационните системи в сигурността и отбраната.

В монографията „Измерване на параметри в системите за киберсигурност” полк. доц. Калчев разкрива необходимостта от изследване и анализ на проблема за сигурността в киберпространството и обосновава областта като среда и източник на несигурност, заплаха и агресивни действия. Като се основава на анализа на познати модели за описание на системи за киберсигурност кандидатът се фокусира върху определена група модели – графичен, логически (модел с пълно прикритие) и аналитичен, като подходящи за провеждане на проучвания в областта на киберсигурността. Задълбоченото изследване на проблематиката създава възможност да бъдат синтезирани нови оригинални аналитични модели за количествено измерване на риска с използване на размита логика в отношенията заплаха – защита – риск. Реализацията на целта и задачите на изследването позволяват да бъде формулирана функция, описваща системата за управление на риска интегрираща процеса в спектъра – приемлив риск – зона за управление – зона на неприемливия риск.

В учебника озаглавен „Киберсигурност”, в който полк. доц. д-р Калчев е съавтор, фокусът е поставен върху ролята, мястото и задачите решавани от системите за киберсигурност с цел да се представят основните критерии за класификация на системите за киберсигурност в съответствие с „Оранжевата книга“ на NIST. Учебникът носи полезно знание за: направленията за несанкциониран достъп до КИС, основните инструменти за реализиране на такъв достъп както и начините за защита; структурата и функциите на система за управление на киберсигурността в организацията; специфичните системи SCADA и стандарта TEMPEST от гледна точка на системата за киберсигурност. В необходимата технологична и организационна дълбочина е разгледана подсистемата на крипто защита, поради което учебникът е полезен източник на знания за спецификата в планирането на различните крипто мрежи – канално криптиране, криптиране от край до край и електронен подпис; методите за оценка на риска в системите за киберсигурност и основните изисквания при изграждането на системи за киберсигурност в съответствие със стандарта ISO-27000.

Постижения с приносен характер се откриват и в останалите предложени за рецензиране научни публикации, които са посветени на изясняване и критичен анализ на проблеми, посветени на:

- съвременните схващания в контекста на програмата на US Army “Future Combat Systems” за изискванията към КИС, представена като основа на трансформационните процеси и условие за придобиване на нови качества на ВС, в резултат на което е обосновано ново изискване „адаптивност” и е предложен механизъм за количествена оценка и показател на това изискване (№ 1);
- съвременните методи за организиране на един от сложните процеси при планиране на КИС – честотния мениджмънт, като е обоснована потребността от придобиване на инструментално средство подпомагащо планиращия процес, в съответствие с нарасналите изисквания към функционирането на радио средствата в съвременните военни конфликти (№ 2);
- всеобхватния подход, като съвременен подход при анализа на системи в сигурността, като се предлага формализация на подхода и се обосновава условието за въвеждане на ограничения при неговото прилагане (№ 3);
- метод за универсално измерване на способности на системи от сигурността и отбраната, реализиращи се в определен времеви интервал, който може да намери многостранно приложение (№ 4);
- ролята и мястото на системите за управление на знания в системите за управление и конкретно в процеса за вземане на решение, като е обоснован видът на ефекта от тяхното прилагане върху параметрите на управленския процес (№ 5);
- изследване на методите за проектиране на информационни системи и на предложените на тази основа механизми за количествена оценка на резултатите от прилагането на системи автоматизиращи процеси (№ 6);
- влиянието на основните фактори определящи киберпространството като област генерираща заплахи и възможности за противодействие, като е обоснована необходимостта от обединяване на усилията на заинтересованите международни и национални субекти за решаване на проблемите за киберсигурността (№ 7);
- най-новите схващания в областта на кибервойната - за методите, обектите и ефектите от въздействие в киберпространството в условия на кибервойна, операции в компютърните мрежи, тактиките на действие в киберпространството, определени са основните направления за развитие на военната техника и организацията на бъдещите военни сили и оръжия, и е обоснована е тенденцията в изграждането на способности за ВС в глобален аспект за постигането на капацитет за водене на кибервойна (№ 10, № 11);
- изследване на основни проблеми на системите за киберсигурност – измерване на риска и управление на риска, в резултат на което са синтезирани правдоподобни модели за количествено определяне на риска в системите за киберсигурност и за количествено определяне на функцията за управление на риска в системите за киберсигурност, които допълват разглежданите стандартни рамки за описание на риска в системите за киберсигурност (№ 12,

№ 13).

По тематична насоченост, съдържание и обхват на знанията включени в тях, представените за рецензиране трудове съответстват на професионалното направление 9.1. Национална сигурност, научна специалност Киберсигурност, както и на учебните дисциплини, за които е обявен конкурсът.

Научните публикации могат да се използват за разработване, актуализиране и усъвършенстване на учебното съдържание на определени учебни дисциплини в магистърските специалности, както и в курсови и дипломни работи на студенти и специализанти от Военна академия "Г. С. Раковски".

Изборът на научната проблематика и начинът на нейното разработване са ориентирани към резултати, съобразени с академичните изисквания, които имат съществено значение за развитието на толкова актуалната и специфична проблематика, посветена на сигурността в киберпространството, което ни дава основание да констатираме, че научните постижения на полк. доц. д-р Камен Калчев са в тематичната област на обявения конкурс и са свидетелство за неговото професионално развитие.

4. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

Научните приноси на кандидата допринасят за обогатяване на знанията, свързани с комуникационното и информационно осигуряване и защита на сектора за сигурност и отбрана, като допълват и конкретизират различни аспекти на организацията и управлението на комуникационните и информационните системи в сигурността и отбраната, свързани с изграждането на сигурно кибернетично пространство и безопасни комуникационни и информационни технологии.

Изследванията на полк. доц. д-р Камен Калчев са ориентирани към разширяване и обогатяване на знанията, посветени на изключително актуалния за нашата съвременност проблем, свързани с киберсигурността и отбраната на страната, които могат да се използват при обучението на слушатели, студенти и специализанти във Военна академия "Г. С. Раковски".

Необходимо е да подчертая, че приемам посочените приноси, които са лично дело на кандидата, а представените от автора публикации за участие в конкурса допринасят за надграждането и непрекъснатото усъвършенстване на неговия преподавателски и изследователски опит.

5. Критични бележки за представените трудове

Към научна продукция с такъв характер могат да бъдат отправени критични бележки, които не биха могли да променят стойността на постигнатите резултати, затова няма да се спирам на тях в настоящото становище. Препоръката ми към бъдещите научни дирения на кандидата е свързана с необходимостта той да продължи работата си по тази толкова актуална и значима проблематика, с повече творчество и теоретична

задълбоченост, формулиране на предложения, насочени към практиката, както и изява на личната позиция на кандидата, посредством още по-богата и активна публикационна дейност.

6. Заключение

Характерът и съдържанието на предложените от кандидата в конкурса публикации напълно отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав, правилника за неговото приложение и нормативната база на ВА „Г. С. Раковски” за научна продукция с приноси и приложимост в учебния процес за заемане на академичната длъжност „професор”.

7. Оценка на кандидатите

Давам своята положителна оценка за научните трудове на полковник доцент доктор Камен Станев Калчев, участник в конкурса за щатно осигурена длъжност „професор” в катедра „Комуникационни и информационни системи” за военнослужещ в област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност, научна специалност „Киберсигурност“.

Убедено предлагам на уважаемите членове на научното жури, полковник доцент доктор Камен Станев Калчев да бъде избран и да заеме академичната длъжност „професор”.

Изготвил становището:

проф. д-р Лидия Велкова